

дієвість визначається сталістю взаємозв'язків між організаційними структурами управління та раціональним складом учасників процедур закупівель.

Література

1. Кулак О.П. Розвиток системи державних закупівель в Україні / О.П. Кулак // Державне управління. – 2012. – № 4 (40). – С. 31-37.
2. Міняйло О. Організаційно-економічні засади здійснення державних закупівель / О. Міняйло // Вісник КНТЕУ. – 2009. – № 2. – С. 46 – 54.
3. Ткаченко Н.Б. Державні закупівлі [Текст] : підручник / Н.Б. Ткаченко. – К.: КНТЕУ, 2011. – 244 с.

Григорій Монастирський

Тернопільський національний економічний університет

МОДЕРНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ В УМОВАХ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ

Становлення нової економіки в Україні, поглиблення євроінтеграційних процесів вимагає трансформації політичної, економічної та соціальної систем на всіх територіальних рівнях, що об'єктивно зумовлює необхідність формування сучасної моделі управління їх розвитком, адаптованої до світових стандартів. Асинхронність та неузгодженість реформування цих систем в загальнодержавній, регіональних та первинних територіальних площинах стримує макроекономічне зростання, загострює деструктивні явища, посилює просторово-поселенську диференціацію, що, зрештою, позначається на низькому рівні соціального добробуту пересічного громадянина.

Безсистемність соціально-економічної та слабкість регіональної політики державної влади в Україні найбільш повно проявила себе на рівні сільських поселень, що визначає, значною мірою, незадовільність соціальної та економічної ситуації на селі. Заміна патерналістської системи управління розвитком села на нежиттєздатну самоврядну зумовила те, що сільські поселення опинилися в умовах нескоординованого хаотичного регулятивного впливу управлінських суб'єктів. Це детермінує неможливість комплексного своєчасного корегування несприятливих тенденцій економічного й соціального розвитку села, призводить до появи незворотних кризових процесів в сільських поселеннях.

Основними чинниками, що обумовлюють незадовільну соціально-економічну ситуацію в сільських поселеннях, є: 1) низька ефективність управлінської діяльності сільських органів місцевого самоврядування, які є декларативною формальністю, оскільки: не забезпечуються стабільною й

повноцінною фінансовою базою; слабкою є їх матеріальна основа; низьким є професійний рівень більшості сільських голів та депутатів сільських рад; незадовільним є рівень інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування, що впливає на якість, оперативність та дієвість управлінських рішень, які ними приймаються; не налагоджено механізму взаємодії органів місцевого самоврядування села із сільською громадою; 2) недотримання критерію оптимальної величини територіальної громади, що зумовлює формуванням нежиттєздатних територіальних громад – утворень, які не володіють достатніми для забезпечення соціального та економічного розвитку; 3) ототожнення і в наукових дослідженнях, й в практичній діяльності органів влади різного рівня сільського поселення і аграрної сфери. Відсутнє розуміння села як складної соціально-економічної системи; 4) нерозробленість теоретико-методологічної бази управління сільськими поселеннями в умовах формування ринкової економіки.

Для оптимізації системи управління економічним і соціальним розвитком сільських поселень в рамках реалізації концепції державної регіональної політики, забезпечення зростання якісних та кількісних параметрів сільської соціальної та економічної системи необхідно:

1. Передбачити в Конституції України та Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» право територіальних громад будь-яких населених пунктів на об'єднання з метою формування життєздатної територіальної громади. Таке об'єднання може відбуватися в двох формах: територіальній та функціональній.

2. Забезпечити зростання професійного рівня сільських голів, депутатів сільських рад та службовців їх виконавчих органів, шляхом навчання в регіональних центрах підвищення кваліфікації, проведення тренінгів, семінарів, конференцій.

3. На законодавчому рівні прийняти державну цільову програму підтримки розвитку місцевого самоврядування, передбачивши фінансові ресурси для реалізації її положень.

4. Визначити як один із пріоритетних напрямків зміцнення сільського місцевого самоврядування — комп'ютеризацію його діяльності, створення локальних баз даних, що давали б змогу проводити оперативний моніторинг соціально-економічної ситуації на підпорядкованій території.

5. Посилити фінансову здатність місцевих податків та зборів, в рамках діючого Бюджетного кодексу України модифікувати процес формування сільських бюджетів, що й сьогодні формуються за залишковим принципом. Необхідно вивчити практику залучення додаткових фінансових джерел з використанням місцевих позик, іпотеки, оренди та продажу земельних ресурсів, що знаходяться в комунальній власності.

6. Визначити правовий та економічний статус сільської комунальної власності, засади управління спільною власністю територіальних громад. Виокремити з земельного фонду, що знаходиться в державній власності, землі комунальної власності.

7. Чітко розмежувати функції та повноваження, а, відповідно, й відповідальність сільських органів місцевого самоврядування, районних рад та районних державних адміністрацій в процесі управління економічним і соціальним розвитком села.

8. Оптимізувати взаємовідносини сільських органів місцевого самоврядування з новоутвореними аграрними підприємствами.

9. Впровадити в діяльність сільських рад програмно-цільові методи управління. В цьому контексті слід звернути увагу на необхідність формування бюджетів розвитку.

10. Забезпечити подальше формування нормативно-правової бази управління соціально-економічним розвитком села, прийнявши закони «Про територіальну громаду», «Про комунальну власність», «Про місцеві фінанси», «Про адміністративно-територіальний устрій», «Про фінансове вирівнювання територіального розвитку».

12. Реально залучити органи місцевого самоврядування села до процесу приватизації земельних ресурсів.

11. В засобах масової інформації, в публіцистичній та науковій літературі подолати атавістичне звulьгаризовано-примітивне розуміння села. Відійти від практики ототожнення сільського поселення та аграрної сфери, що не відповідає принципу системності та визнання пріоритетності соціального розвитку територій.

12. Уможливити побудову системи взаємодії органів влади, підприємницького сектору, громадських організацій та членів територіальної громади в забезпеченні управління економічним і соціальним розвитком сільських поселень, що дасть змогу використати резерви синергизму в поєднанні зусиль усіх суб'єктів цього процесу.

Поступова реалізація цих заходів дасть змогу забезпечити динамічний соціально-економічний розвиток сільських поселень в Україні, сприятиме вирівнюванню рівня розвитку різних адміністративно-територіальних одиниць. Без забезпечення поліпшення соціально-економічного становища на селі не може бути й мови про закріплення тенденцій стабільного розвитку.

Сільське поселення є невід'ємною частиною регіональної територіальної системи, розвиток якої можливий лише за умови динамізації розвитку всіх утворень, що входять до її складу. Основним чинником ефективного й програмованого розвитку села є дієва управлінська діяльність органів місцевого самоврядування, що, в рамках законодавчого поля та державної регіональної

економічної й соціальної політики, спроможні якнайкраще задіяти всі ресурси підпорядкованої їм території для його забезпечення.

Наталія Морозюк

Одеський державний аграрний університет

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ ДИНАМІКИ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ

В умовах інтеграційної стратегії України що до інкорпорування в єдиний економічний простір ЄС зростають вимоги до національної системи економічної безпеки та її складових, що мають відповідати вимогам єдиного економічного простору і забезпечувати можливість вільного переливу капіталу в зони максимальної вигідності і мінімального ризику, одночасно. У зв'язку з цим, найактуальнішою стає вимога підвищення рівня продовольчої безпеки та її якісних показників, забезпечення прозорості процесів, що мають місце при виробництві, імпорті та експорті харчової сировини та готової продукції, що пов'язано з якістю і симетричністю руху інформаційних потоків в умовах економічного росту, що супроводжується підвищенням рівня організованості продовольчого ринку, удосконалюванням його інфраструктури, підвищенням ефективності функціонування регіонів країни. Досягнення цієї вимоги буде можливим тільки в умовах посилення контролюючої та регулюючої ролі держави [1, с. 161-164].

Однією з найважливіших складових економічної безпеки будь-якої держави є продовольча безпека. Завданню забезпечення продовольчої безпеки приділяється значна увага в концепції національної безпеки нашої держави, вона є складовою державної стратегії розвитку в цілому.

Основним критерієм досягнення продовольчої безпеки є рівень власно забезпечення міста, регіону продуктами харчування та сировиною для переробної промисловості. Суть його зводиться до здатності держави задовольнити потреби населення продуктами харчування, питною водою і іншими харчовими продуктами незалежно від зовнішніх і внутрішніх погроз. При цьому їх об'єм, якість і асортимент повинні бути необхідними і достатніми для нормального фізичного і соціального розвитку особи. І як наслідок - забезпечення здоров'я і розширеного відтворення народонаселення.

Поняття «продовольча безпека» має іноземне походження, так англійський термін - "food security" переводиться подвійно: як "продовольча безпека", або як "продовольча забезпеченість". Другий варіант перекладу точніше відбиває